

В. Л. БАРЫСЮК

УПЛУЎ КАНЦЭНТРАЦЫІ АБМЕННАЙ ЭНЕРГІІ У СУХІМ РЭЧЫВЕ РАЦЫЁНАЎ РАМОНТНЫХ ЦЯЛУШАК НА ВАГАВЫЯ ПАКАЗЧЫКІ ІХ РОСТУ¹

Для павелічэння малочнай прадукцыйнасці важнае значэнне мае дастатковае па ўзроўні паўнацэннае кармленне маладняку, заснаванае на веданні патрэбнасцей жывёлін, якія растуць, у энергіі, пажыўных і мінеральных рэчывах, вітамінах. Найбольш дасканалай і фізіялагічна абгрунтаванай з'яўляецца сістэма ацэнкі кармоў і нарміравання кармлення па абменнай энергіі (АЭ) і больш шырокім коле паказчыкаў элементаў жыўлення. Так, айчыннымі даследчыкамі [1] неаднаразова даказана, што пры кармленні жывёлы неабходна ўлічваць сухое рэчыва (СР), энергію корму, сыры і страўны пратэін, клетчатку, цукар, крухмал, тлушч, макра- і мікраэлемэнты, а таксама вітаміны А, D, E. Як указваюць рад аўтараў [3], найбольш поўным паказчыкам, які характарызуе рацыён, з'яўляецца канцэнтрацыя абменнай энергіі ў сухім рэчыве. У [2] праведзены даследаванні аб уплыве колькасці энергіі ў сухім рэчыве рацыёну. Рэзультаты даследаванняў паказалі, што недастатковая канцэнтрацыя энергіі ў сухім рэчыве рацыёну з'яўляецца асноўнай прычынай нізкай эфектыўнасці выкарыстання кармавога пратэіну і азотзмяшчальных дабавак.

У сувязі з гэтым у калгасе «Кастрычнік» Камянецкага раёна ў 1986—1989 гг. намі праведзены даследаванні, мэтай якіх было вывучыць уплыў канцэнтрацыі абменнай энергіі ў сухім рэчыве рацыёну на вагавыя паказчыкі росту цялушак па ўзроставах перыядах ва ўмовах комплексу па гадаванні цялушак.

Табліца 1. Схэма навукова-гаспадарчага доследу

Узрост цялушак, мес	Узровень абменнай энергіі, МДж/кг СР		
	група		
	I	II	III
3—6	10,46	11,30	12,14
6—9	9,63	10,46	11,30
9—12	8,79	9,63	10,46
12—15	8,58	9,00	9,42
15—18	8,79	9,63	10,46

¹ Работа выканана пад кіраўніцтвам кандыдата с.-г. навук В. Я. Краско.

Табліца 2. Маса цялушак па ўзростах, кг

Узрост, мес	Колькасць галоў	Група		
		I	II	III
6	15	155,5±1,86	159,1±1,16	154,2±2,0
9	27	216,0±1,09	220,3±1,29	216,4±1,47
12	25	262,7±1,48	264,3±1,28	271,4±1,56
15	15	331,5±1,99	338,7±1,50	340,9±1,04
18	40	381,3±0,74	385,6±0,54	387,6±0,64

Табліца 3. Структура рацыёнаў кармлення цялушак, % па пажыўнасці

Перыяд гадавання	Група	Корм								
		сена	сянаж	караня-плоды	канцэнтраты	ЗЦМ	жамерыны	сілас	салома	патака
3—6	I	27,3	18,8	5,6	39,3	6,0	3,0	—	—	—
	II	18,4	10,5	15,6	48,0	6,0	1,5	—	—	—
	III	8,0	3,7	27,0	54,3	6,0	1,0	—	—	—
6—9	I	27,2	42,3	6,0	22,5	—	1,0	—	—	—
	II	22,6	23,4	14,0	39,0	—	1,0	—	—	—
	III	16,0	5,6	30,6	46,8	—	1,0	—	—	—
9—12	I	43,0	38,0	2,0	11,0	—	—	6,0	—	—
	II	31,4	26,7	7,2	26,7	—	—	8,0	—	—
	III	17,6	22,5	21,2	35,7	—	—	3,0	—	—
12—15	I	28,3	39,0	—	14,6	—	—	—	14,0	4,1
	II	22,2	40,4	—	23,8	—	—	—	9,4	4,2
	III	20,5	30,3	—	37,0	—	—	—	8,2	4,1
15—18	I	24,7	38,4	—	17,3	—	—	—	15,6	4,0
	II	16,3	35,0	11,3	26,4	—	—	—	7,0	4,0
	III	8,4	34,6	18,7	34,3	—	—	—	—	4,0

Табліца 4. Сярэднясутачныя прыросты жывой масы за перыяд гадавання

Перыяд гадавання, мес	n	Група		
		I	II	III
3—6	15	715±16,4	745±13,2	700±16,7
6—9	27	653±8,19	692±9,97	657±7,98
9—12	25	660±12,9	740±18,0	810±12,5
12—15	15	564±6,66	644±9,08	671±9,62
15—18	40	545±5,07	605±4,26	635±4,51

Для доследаў па прынцыпе аналагаў фарміраваліся тры групы цялушак у кожным узроставым перыядзе (табл. 1). Кармленне праводзілася па нормах ВАСГНІЛ (1985 г.). Макра- і мікраэлементаў даваліся ў выглядзе полісольяў. На працягу ўліковых перыядаў доследаў праводзілі штотомесячнае ўзважванне жывёлін. Розны ўзровень канцэнтрацыі абменнай энергіі ў 1 кг сухога рэчыва ствараўся за кошт буракоў і канцэнтратаў. Маса цялушак за перыяд гадавання прыведзена ў табл. 2.

Як паказваюць даныя табл. 2, ва ўзросце 3—6, 6—9 мес у жывёлін III групы, якія гадаваліся на рацыёнах з высокім узроўнем абменнай энергіі ў 1 кг сухога рэчыва (12,14 і 11,30), маса была некалькі ніжэйшай, чым у II групе. Гэта, відаць, выклікана недахопам клятчаткі ў сухім рэчыве рацыёну (10,0 і 12,0%). Зніжэнне колькасці клятчаткі тлумачыцца ўключэннем у структуру рацыёну (табл. 3) буракоў і канцэнтратаў ва ўзросце 3—6 мес у аб'ёме 28 і 54%, ва ўзросце 6—9 мес — адпаведна 31 і 46,5%. У сувязі з гэтым сярэднясутачныя прыросты жывой масы былі (табл. 4) некалькі ніжэйшымі ў жывёлін III групы.

А самыя высокія сярэднясутачныя прыросты былі атрыманы ў жы-

вёлін II групы. Пры далейшым гадаванні з павелічэннем канцэнтрацыі абменнай энергіі ў СР рацыёнаў прыросты жывой масы павялічваліся. У выніку гэтага пры гадаванні цялушак з 9- да 18-месячнага ўзросту самая высокая жывая маса і сярэднясутачны прырост былі ў жывёлін III групы, г. зн. з павышэннем канцэнтрацыі абменнай энергіі ў 1 кг СР жывая маса і сярэднясутачныя прыросты павялічваюцца.

Вывады

1. Канцэнтрацыя АЭ ў СР рацыёну пры гадаванні цялушак істотна ўплывае на павелічэнне іх масы ў залежнасці ад узроставых перыядаў.
2. Пры гадаванні цялушак з трох- да шасцімесячнага ўзросту аптымальнай з'яўляецца канцэнтрацыя АЭ ў СР рацыёну, якая складае 11,20 МДж/кг і забяспечвае жывую масу ў шасцімесячным узросце 159,1 кг і сярэднясутачны прырост жывой масы за перыяд гадавання ва ўмовах комплексу 745 г.
3. Пры гадаванні цялушак з шасці- да дзевяцімесячнага ўзросту аптымальнай з'яўляецца канцэнтрацыя АЭ ў СР рацыёну 10,34 МДж/кг, якая забяспечвае жывую масу ў дзевяцімесячным узросце 220,3 кг і сярэднясутачны прырост 692 г.
4. Пры гадаванні цялушак з 9- да 12-месячнага ўзросту аптымальнай з'яўляецца канцэнтрацыя АЭ ў СР рацыёну 9,62 МДж/кг, якая забяспечвае жывую масу ў 12-месячным узросце 271,3 кг і сярэднясутачны прырост 740 г за перыяд гадавання.
5. Пры гадаванні цялушак з 12- да 15-месячнага ўзросту аптымальнай з'яўляецца канцэнтрацыя АЭ ў СР рацыёну 9,01 МДж/кг, якая забяспечвае жывую масу 338,7 кг і сярэднясутачны прырост 664 г за перыяд гадавання.
6. Пры гадаванні цялушак з 15- да 18-месячнага ўзросту аптымальнай з'яўляецца канцэнтрацыя АЭ ў СР рацыёну 9,67 МДж/кг, якая забяспечвае жывую масу 385,5 кг і сярэднясутачны прырост за перыяд гадавання 605 г.
7. Атрыманне больш высокіх сярэднясутачных прыростаў жывой масы ў перыяды гадавання з 9- да 18-месячнага ўзросту немэтазгодна з прычыны павышанага расхода канцэнтраваных кармоў у структуры рацыёнаў і фарміравання жывёлін мясновага тыпу.

Summary

Optimal concentration of exchange energy in 1 kg of the ration's dry matter was established for individual age period of growing remount heifers at the meat-producing complex.

Літаратура

1. Дмитроченко А. П., Олль Ю. К., Крылов В. М. и др. // Энергетическое питание сельскохозяйственных животных: Тр. ВАСХНИЛ. М., 1982. С. 62—66.
2. Зимнович И. П. Влияние содержания энергии в сухом веществе рациона на эффективность использования протеина крупным рогатым скотом: Тез. докл. Всесоюз. конф. 9—11 сентября 1975. Боровск, 1975. С. 41—42.
3. Калашников А. П., Клейменов Н. И., Баканов В. Н. Нормы и рационы сельскохозяйственных животных: Справочное пособие. М., 1985. С. 40—66.

Брэсцкая дзяржаўная абласная
сельскагаспадарчая даследная
станцыя

Паступіў у рэдакцыю
01.02.90